

▲ W ubiegłym roku minęło 70 lat od założenia przez Jana Stawickiego w Lazach (dziś dzielnica Orłowej) warsztatu lynczego. Obecnie bogate i chlubne tradycje szynnej w szeregach okolicy pracowni (mieści się już nie w Lazach, a w Orłowej-Porębie) kontynuują wnuk jej założyciela, Stanisław (na zdjęciu), zajmujący się wyrobem i reperacjami mistrzowskich instrumentów smyczkowych oraz jego brat Jan, specjalizujący się w produkcji strun LANOSTRA według pomysłu i technologii ojca, mistrza Leopolda Stawickiego. Zrealtà pamięć jego umiejętności w porębskim warzciecie synów żyje po dziś dzień.

PO DRODZE DO NIEPODLEGŁOŚCI STAŁ SZPILBERG

Spotkanie brneńskiej Polonii

BRNO (b) - Pamięć ponad 200 Polaków z Metopolski i Galicji, w wspaniałym towarzystwie powstania przeciw austriackiemu zabójcy w 1848 roku, jak i żołnierzy Polskiej Podziemnej z lat okupacji hitlerowskiej, wziętych w twierdzę szpilberską, uczcił wczoraj z okazji zbliżającego się Święta Niepodległości Polskiej konsul generalny RP w Ostrawie, Bernard Błaszczak, i konsul Piotr Szwarz, składając pod polską tablicą na murach Szpilberga białe-czerwone wianuszek kwiatów.

Towarzyszili polskimi dyplomatom dyrektorka wydziału stosunków zagranicznych brneńskiego magistratu Helena Burianowa i dyrektor Muzeum m. Brna, Jiří Vaněk. Stary ratusz południowomorawskiej metropolii był tego dnia świadkiem przeważnie spotkania brneńskiej Polonii, a mieszka w Brnie Polaków - wg spisu ludności z marca 1991 roku - ponad 360 (w całym

Towarzystwo Kultury Teatralnej Oddział w Brnymstoku
Podlaski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" w Brnymstoku
Rada Polaków w RC Polskie Gimnazjum Czeski Cieszyń
zapraszają na eliminacje centralne V Konkursu Recytatorskiego dla Polaków z RC

KRESY'96
Czeski Cieszyń 8. 11. 1996
godz. 8.00
Polskie Gimnazjum
pracownia WP (4. piętro)

dawnym okręgu południowomorawskim około 1200). Inicjator spotkania, ostrawska placówka dyplomatyczna, w której zasięgu miało i okręg lasy, trafił w dalszą przyszłość. Pomimo słabego obecności - Polacy w Brnie, nawet ich zapoznania, niewiele o sobie wiedzą, co potwierdza m. in. eks-stensjwni, Jan Stanczek, wychowanek gimnazjum na Obrókach - dądo się wyczuć ślady dobrodziejstwa, chęć przebywania razem. Jest tego wyrazem przygotowywany pod koniec listopada wieczór poezji laureatów ostatniej literackiej Nagrody Nobla, Władawy Szymborskiej. Czymś zgola nowym dla mieszkańców Polonii była informacja o działalności Rady Polaków w RC, która przedstawiła przez R. podał W. Fojcik. Dla Polaków z Brna zagwarantowano w przyszłym Kon-

gresie Polaków w RC dwa mandaty delegatów. Napawa optymizmem, iż władze miasta Brna są przychylnie ustosunkowane do ewentualnego powstania w mieście polskiej organizacji społecznej.

NA WYSTAWIE ZAPREZENTUJE SIĘ 25 WYDAWNICTW Cztery dni z książką

CZ. CIESZYŃ (tor) - Z ponad 700 tytułów książkowych (około 3,5 tys. książek) z 25 polskich oficyn wydawniczych będą sobie mogli wybrać miłośnicy dobrej literatury na IV Wystawie Książek Polskich Wydawców, która rozpocznie się w najbliższą sobotę w czeskojęzycznym Klubie PZKO przy ul. Božka, a potrwa aż do wtorku 12 listopada.

Jak powiedział nam jeden z organizatorów wystawy, dyrektor i właściciel hurtowni księgarskiej ALFA z Bielska-Białej Zdeněk Wirth, oprócz największych polskich oficyn wydawniczych - tak jak i w latach ubiegłych - zapowiedzieli swi udział w wystawie również redakcje 30 polskich gazet i czasopism, w tym m. in. "Dziennika Zachodniego", "Przekroju", "Magaronu", "Wydawcy" oraz "Gazety Wyborczej".

o wydawcach pisaliśmy już przed dwoma tygodniami. dodajmy więc tylko, że zaprezentują się też na Bożka wydawnictwa INTERART oraz Wydawnictwo Lekarskie PZWL. To ostatnie przywiezie do Cz. Cieszyńska książki z zakresu odwoły sądowej - m. in. takie tytuły, jak "Człowiek", "Ból - jak z nim żyć" czy "Żywność dzieci".

Cląg dalej na str. 2

NA PODBESKIDZIU TRWA USUWANIE SKUTKÓW POWODZI

Choćdł starostowie miejscowości zrzeszonych w Stowarzyszeniu Gmin Regionu Jablonskiego już na początku października wystąpi do Ministerstwa Środowiska Naturalnego RC wspólny list z prośbą o informację, w jaki sposób ministerstwo pomoże gminom Podbeskidzia finansowo przy likwidacji szkód wywołanych przez wzniesioną powódź, na razie odpowiedź nie nadeszła. A szkody są znaczne - jak powiedział nam starosta Łomnej Dolnej, Wiktor Sikora, tylko w jego wal-

powiatowa komisja przeciwpowodziowa oceniła szkody na ponad 3,5 mln koron (z tego 1,1 mln pokryje gmina ze swoich środków, część

gminne i prywatne, pola... "Na odpowiedź ministerstwa przyjdzie nam chyba poczekać, musimy jednak pomimo to zacząć działać" - powie-

Pomoże państwo?

prawdopodobnie również przedsiębiorstwo państwowe Lasy RC oraz Zarząd Utrzymywania Dróg). Wzburzone wody rzeki Łomnej uszkodziły przede wszystkim znaczną część komunikacji gminnych oraz leśnych dróg, jak również niektóre budynki

dział nam W. Sikora. "Ruzyli więc już głównie remont dróg na Zowodzie oraz w centrum gminy - przeprowadza go jablonskowska spółka KOPOL, a te najbardziej znaczące odcinki dróg miałyby być gotowe jeszcze przed nadejściem zimy".

Jednak, że głównym powodem mojego odwołania był fakt, że starałem się przetworzyć idee powstania w Lyżbach nowego przystanku kolejowego. To przyniosło by pewność zmiany w komunikacji miejskiej, co musiało się oczywiście nie spodobać trzynieckim "ludom komunikacyjnym". Drugą sprawą to kwestia finansowania budowy przystanku - dzisiaj koszty tego przedsięwzięcia wyniosłyby około 60 mln koron, a Czeskie Koleje raczej nie chcą w sfinansowaniu inwestycji brać udziału, a to mogło przerazić niektórych członków przedstawicielstwa. Myślę jednak, że można by się spodziewać wsparcia finansowego ze strony ministerstwa transportu. W tej sytuacji wszakże chyba niczego nie da się zrobić..."

Na posiedzeniu członkowie przedstawicielstwa odwołali też czterech członków Rady Miejskiej - oprócz Jana Staro odwołano Jana Božka, Emę Grypowa oraz Petra Brodzy. Na zakończenie w tajnym głosowaniu zdecydowano, że cztery nowe miejsca w Radzie zajmą Jiří Wawrzec, Petr Procházka, Petr Vondráček oraz odwołany w poprzednim głosowaniu Petr Brodzy.

W KRAJU I ZE ŚWIATA

- Premier RC, Václav Klaus, poinformował wczoraj, że na czele komisji, która będzie nosić oficjalną nazwę "Komisja ds. usuwania biurokratycznych przeszkód obywateli i przedsięwzięcia", stanie były minister transportu, Vladimír Budný.
- Według ostatnich obliczeń kandydat demokratów, Bill Clinton, wygrał wybory prezydenckie w 31 stanie USA i dystryktie federalnym Columbia. Jego rywal, kandydat republikanów Bob Dole, zwyciężył w 19 stanach.
- Służba prasowa prezydenta Rosji wydała w środę o godz. 18.00 czasu moskiewskiego komunikat lekarski, informujący, że "rehabilitacja pooperacyjna Borysa Jelcyna przebiega normalnie, zgodnie z oczekiwaniami lekarzy, bez komplikacji". Następny komunikat o stanie zdrowia prezydenta ukazuje się dziś - zapowiedział Kreml.

POGODA

CZWARTEK Zachmurzenie duże, przelotne opady deszczu. Temperatura w nocy spadnie do ok 6 st. C, w dzień osiągnie maksymalnie 13 st. C.
PIĄTEK - Pochmurno z niewielkimi opadami. Chłodem. W nocy - ok. 5 st. C, w dzień od 6 do 10 st. C.

ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, KONSULAT GENERALNY RP W OSTRAWIE, WYDAWNICTWO "WIEDZA Powszechna", REDAKCJA "GŁOSU LUDU", "ALFA" - HURT KSIĘGARSKI W BIELSKU-BIAŁEJ I "ALFA" DANUTY WIRTH W CZ. CIESZYŃIE

zapraszają na 4. imprezę promocyjną 25 polskich oficyn wydawniczych pn.

WYSTAWA KSIĄZEK POLSKICH WYDAWCÓW

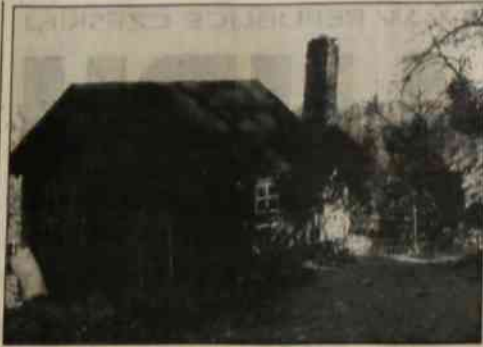
• Klub PZKO przy ul. Božka w Czeskim Cieszyńcu • W dniach 9 - 12 listopada 1996 r. • Wystawa będzie czynna: w sobotę od godz. 11.00 do 17.00, w niedzielę i poniedziałek od 9.00 do 17.00, we wtorek od 9.00 do 16.00. • Zagajenie wystawy w sobotę 9 bm. o godz. 11.00 • połączone za sprzedazą

Z POLSKI

• Dotychczasowa działalność prezydenta Clintona była przez Polaków oceniana dobrze, jako sprzyjająca naszym krajom - powiedział prezydent Aleksander Kwaśniewski, komentując wybór dotychczasowego prezydenta USA, Billa Clintona, na drugą kadencję.

• Głównym wóz bojowy używany przez jedną z miejscowych jednostek wojskowych został użyty do pierwszego w Białymstoku kominiarstwa niszczenia ponad 1,7 tony płyt kompozytowych pochodzących z przemysłu zła wschodniej granicy.

• W chłodni koto Cieszkowa w woj. wrocławskim będzie zimować ok. 180 nietoperzy. To największe na Dolnym Śląsku zimowisko stworzyli dla tych ssaków leśnicy wspólnie z Polskim Towarzystwem Przyjaciół Przyrody - Pro Natura. Nietoperze hibernują w ciemnych pomieszczeniach, chłodnych i wilgotnych. Piją wodę skropioną na skórze. W chłodni umieszczono zatem specjalny basen z wodą.

▲ Stara kuźnia na Starym Groniu w Milkowiu, gdzie urodził się Jan Mitrega, autor sztuki "Lektury Górale". Kuźnię na swój oryginalny sposób wybudował ojciec Jana Mitregi. Fot. JAN KORZENNY

"TYFLOSERVIS" POMAGA NIEWIDOMYM I NIEDOWIDZĄCYM

W świecie ciemności

OSTRAWA (wak) - "Utrata wzroku jest poważną barierą w dostępie do informacji. Należy ją przełamywać, tworzyć możliwości dostępu do materiałów drukowanych pismem Braille'a, albo do najnowszych technologii technik komputerowych" - powiedziała na wtorkowej konferencji prasowej mgr Lenka Křhutová, kierowniczka ostrawskiego "Tyfloservis", organizacji działającej w ramach Czeskiej Unii Niewidomych i Niedowidzących, która swoim zasięgiem obejmuje powiaty karwiński, frydecko-mistecki, opawski, nowoczeski i Ostrawę.

Specjalnie przeszkoleni instruktorzy prowadzą zajęcia adaptujące inwalidów wzroku do nowych warunków życia. Nauka odbywa się w zaciszu domowym, czyli w mniejszym strasie. "W kilkumiesięcznych kursach szkolimy bowiem ludzi, którzy nagle stracili wzrok, np. wskutek wypadku, i już to samo jest wielkim wstrząsem. Wyjście na ulicę tylko z białą laską wydaje im się zbyt nie-

bezpieczne" - mówi Křhutová. "Tyfloservis oferuje pomoc w przetwarzaniu pismen trudnych chwili i nauczeniu podstawowych czynności, orientacji przestrzennej czy pisma Braille'a. Kursy, w których dotychczas przeszkoliliśmy ponad 50 osób, przygotowują do samodzielnego życia".

Od dłuższego czasu "Tyfloservis" boryka się z trudnościami finansowymi. Ponieważ nie posiada własnego samochodu, do swoich podopiecznych dojeżdżają instruktorzy środkami masowej komunikacji. Ale i na te dojazdy fundusze są już niemalże w całości wyczerpane. "W tej chwili zastanawiamy się, co będzie dalej. Nie możemy przecież przerwać kontaktu z naszymi klientami" - mówi z żalem kierowniczka.

13 listopada obchodzą będziemy w naszym kraju Dzień Białej Laski. Z tej okazji "Tyfloservis" organizuje w swoich pomieszczeniach przy ul. Denisa 2 (naprzeciw domu handlowego "Ostrawica") Dni

Otwartej Drzwi. W dniach 9 i 12 bm, w godz. od 9 do 16 zwiedzający będą mogli zaznajomić się z działalnością tej organizacji oraz obejrzeć pomoc ułatwiająca życie niewidomym i niedowidzącym.

Warto dodać, że w Republice Czeskiej żyje ok. 200 tysięcy osób niewidomych i niedowidzących. Co roku przybywają następni.

Najczęściejymi przyczynami utraty wzroku są: cukrzyca (w 80 proc.) oraz wypadki samochodowe i wypadki przy pracy.

W OPACIE SPOTKAŁ SIĘ ZNAWCY LITERATURY

Polsko-czeska konferencja

Wczoraj zakończyła się w Opawie dwudniowa konferencja polskich i czeskich literaturoznawców pn. "Wpływy czeskiego i polskiego języka w poezji średniowiecznej i pieśni na Śląsku", której organizatorem była jedna z najmłodszych uczelni wyższych w RC, opawski Uniwersytet Śląski.

W pierwszym dniu konferencji referaty wygłosili na konferencji między innymi doc. Jilf Urbanc, PhDr Vladimír Saur, polskie literaturoznawstwo reprezentowali prof. Jan Malicki oraz dr Teresa Banasiak. Dzień wczorajszy natomiast w pełni poświęcono był referatom

pości z Polski - głos zabrali m. in. dr Ewa Ślavec, dr Magdalena Dziadek oraz dr Andrzej Wojcik.

Jak powiedział nam jeden z organizatorów konferencji, mgr Libor Martinek (ostatnio pracujący tłumacz - przełożył na język czeski m. in. wiersze Lucyny Przewczek-Waszukowej, Renaty Putzliacher oraz wrocławskie poety mieszkającego w Polsce. Hatifa al-Janibego), nie zabrakło podczas konferencji dyskusji, a wtorkowy wieczór uczestnicy spotkania spędzili w Klubie Uniwersyteckim, gdzie wysłuchali koncertu miejscowej kapeli ludowej. (Ror)

Cztery dni z książką

Dokończenie ze str. 1

Dyrektor Wirth poinformował nas też, że pomyśleli organizatorzy o zbliżających się świętach Bożego Narodzenia (a wiadomo, że dobra książka nadal należy do tych najpiękniejszych gwiazdkowych podarunków). Będzie więc wielki wybór książek dla dzieci i młodzieży, nie zabraknie powieści Lucy Montgomery - "Ani z Zielonego Wzgórza" oraz "Wymarzonego domu Ani", czy takich książek, jak "Wodne dzieło" (na jej podstawie nakręcono niedawno film, "Pinołko", wszystkich książek z serii "Pan Samochodzik" Zbigniewa Niemińskiego (13 tomów)

oraz zbioru baśni polskich pn. "Bałki ze złotego tródek". Będzie też sporo beletrystyki dla dorosłego czytelnika, encyklopedii, słowników, poradników, romanсів dla pań...

Nie zapomniemo też o promocji książek zoologicznych twórców - podczas wernisażu wystawy, w sobotę o godz. 11.00, zbieracze autogramów i miłośnicy cieszyńskiej literatury będą mogli się spotkać z Renatą Putzliacher, która promować będzie swój najnowszy tomik "Małgorzata szuka Mistrza", w niedziele natomiast swoją książkę "Gornicy śmiech" podpisywać będzie prof. Janek Kadubiec.

Po raz pierwszy zaprezentuje się na wystawie również czeskojęzykowe drukarnie, a przewidziano m. in. spotkanie przedstawicieli dyrekcji drukarni z polskimi wydawcami, podczas którego odbędą się rozmowy na temat możliwości drukowania polskich książek w RC.

Na zakończenie dodajmy, że czeskojęzykowa wystawa powędruje w przyszłym tygodniu do jankowickiego Domu PZKO, gdzie będzie można zakupić książki w dniach 16-19 listopada br.

PODŁĄCZENI DO INTERNETU

Szkolne sieci

Do ogólnodostępnej sieci INTERNET, która oblatuje kilkadziesiąt milionów komputerów, podłączone są również szkoły w regionie Moraw Północnych. Dotychczas bezpośredni dostęp do zasobów światowych informacyjnych ma jedna szkoła podstawowa, 28 średnich i zakładowych, Uniwersytet Ostrawski, Uniwersytet Śląski w Opawie i w Karwinie oraz Wyższa Szkoła Górnicza w Ostrawie.

Oznacza to, że pracownicy nauki, studenci oraz uczniowie poszczególnych placówek szkolnych mogą np. poróżnić się z biblioteką uniwersytecką Harvardu, ściągnąć niezbędne dane - streszczenia publikacji, programy, projekty itp. Można na bieżąco dyskutować o pracy naukowej.

Sieć komputerowa zastępuje zwykłą pocztę, można nią wysłać w formie pliku zwykły list, który dojdzie po łączach w kilka minut (adresat musi być również skomputeryzowany). Poza komputerem potrzebna jest karta sieciowa, program obsługi sieci i modem lub łączą radiowe, światłowodowe albo satelitarne. (wak)

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z "Magazynu PAP".

TRYBUNA PRZEDWYBORCZA

Wybory i demokracja

Tak jak wszyscy obywatele Republiki Czeskiej, i nasze male społeczeństwo polskie stoi przed wyborami do Senatu. Nasza konstytucja nie gwarantuje nam, niestety, określenia liczby mandatów poselskich ani senatorskich. Wychodząc z modelu obywatelskiego, nasi kandydaci są "równi" co do szansa z kandydatami reprezentującymi całą społeczeństwo czeskie. Z tym faktem musimy się pogodzić.

Z artykułu Wawrzyńca Fojćki ("GL" z 2 listopada br.) wynika jednak, że to z tą równością jest niezapelnienie tak, ponieważ jeśli chodzi o nas, Polaków, to są kandydaci równi, mniej równi albo wręcz odstraszczeni (w lepszym wypadku wcale się nie liczący). Dwa? Przekonuje nas o tym w swoim artykule pan Wawrzyńc Fojćk, twierdząc, że 1 + 1 + 1 + 1 nie równa się cztery, ale trzy.

Nie podejrzewam pana prezesa Rady Polaków, że to jego twierdzenie wynika z nieznamośności matematyki. Mocno jednak podejrzewam go o to, że na pierwszym miejscu stawia swoje członkostwo we wazemogącej ODS, a dopiero na drugim miejscu to, że jest przewodniczącym Rady Polaków w RC, która deklaruje kierowanie się zasadą tolerancji poglądów i wyznar oraz zasada neutralności ideologicznej.

Panie posle z ramienia ODS i prezesa Rady Polaków, ja uważam, że dwom panom dobrze służyć nie można. Ale to już jest sprawa pana sumienia.

Jako członkowi rządzącej partii nie dziwię się panu Wawrzyńcowi Fojćkiemu, że stara się przekonać nas, iż nasze społeczeństwo zadziwnie stało się w ostatnich latach niezrozumiałym. Może jest to prawda. Nie wiem. Wiem jednak jedno, manowicie to, że łączenie stopnia zamożności z procesem asymilacji jest, delikatnie mówiąc, zupełnie nieporozumieniem. Czyżby pan, panie Fojćku, chciał nas przekonywać, że droga do sukcesu prowadzi przez wyrzucenie się swojego języka, tradycji kulturowych i swoich korzeni? Znam osobie, panie prezese, wielu przedstawicieli nowej burżuazji (vice versa proletariatu), którzy zostali wami swoim korzeniem i nie tylko to, ale swoim daniem sponsoriskim, w miarę możliwości, starają się pomóc zachować i dalej rozwijać nasz dorobek kulturalny i duchowy. Jeśli chodzi o wspomniany przez pana proletariatu, to znam również dziesiątki i setki jego przedstawicieli, którzy dla zachowania polskości na naszym Zaciżu oddali - i oddają - duży kawał swego życia osobistego, poświęcając do dla dobra ogółu. Ich wyrobienie społeczne jest gwarancją tego, że wybory traktowane będą odpowiedzialnie. Nie potrzebują pana poczucia, kto jest lepszy, a kto gorszy, kogo wybierać, a kogo nie.

ROMAN SUCHANEK, Trzyniec

Trójkąt jest faktem

Dokończenie ze str. 1

nastąpił zasadniczy przełom w wymiarze gospodarczym. Marian Ozimek, konsul handlowy RP w Ostrawie dodał, że w br. wzajemne dynamiczne obroty przekroczył 2 mld dolarów. Obecnie Polska jest 7. partnerem handlowym RC. W tym roku Polska kończy swego długu w stosunku do RC (57 mln dolarów), czyli też ekwilibrować.

O tym i innych sprawach, jak używanie wzajemne certyfikatów, kontrola fito-sanitarna na granicy czy rozbudowa autostrad, będzie można podyskutować na Forum. Organizatorzy przewidują wzajemne konsultacje przed wyborami. Zgłoszenia można jeszcze kierować do Regionalnej Jai Gospodarczej w Ostrawie. Udziel w V Forum jest bezpłatny.

UWAGA PEZETKAOWCY I PUBLIKACJA Z OKAZJI 50-LECIA ZWIĄZKU

"Dolanie" na cenzurowanym?

Czyżby Miejscowe Koła PZKO: Czeski Cieszyń-Miastowice, Czeski Cieszyń-Mpsty, Czeski Cieszyń-Sibica, Żuków Górny, Puduów, Szynochel, Cierlicko-Centrum, Datynie Dolne, Hawierzów III, Sucha Średnia, Karwina: Nowy Kościel, Nowe Miasto, Henryk, Gornicy Jork, Solca, Bownicze oraz Orłowa-Centrum i Bąbrowa na mapie związkowej nie istniały?

Za dwa miesiące Polski Związek Kulturolno-Oświatowy będzie wchodził w rok swojego jubileuszu 50-lecia. Jak wiadomo, od dłuższego czasu trwają prace redakcyjne nad publikacją, która w skondensowanej formie przyniesie informacje o Miejscowych Kółach, ludziach w nich

pracujących od momentu powstania organizacji do dnia dzisiejszego.

Rada Redakcyjna, w której pracoch mam zaszczyt uczestniczyć, już w marcu wystosowała do wszystkich Kół w tej sprawie ankietę. Zwróciła się także do luminary zoślanskiego życia narodowego o przesłanie nam haseł rzeczowych.

Minęło siedem miesięcy.

Z przyjemnością donoszę opinię publiczną, że prace nad hasłami dotychczas "dolańskich" kół dobiegają końca. Ukończone są w przypadku Kół: Sucha Górna, Olbrachcowa, Karwina-Darków, Karwina-Frysztal, Hawierzów-Zwycioche, Hawierzów-Błędowice, Zabłocice, Lutynia Dolna, Skrzeczów, Wierzniewice, Czeski

Cieszyń: Staniławowice, Park Skory, Centrum, Ligota, Osiedle i Kocobędz i oraz Piotrowice.

Do Kół nie wymienionych Zarząd Główny PZKO rozesłał zredagowane hasła do autoryzacji - kładąc się z szybką odpowiedzią.

Niestety, Koła wymienione na wstępie przez siedem miesięcy nie potrafiły zareagować na ankietę, adnotacje prasowe i przypominane Zarządu Głównego PZKO.

Są więc dwie możliwości: albo nie wiedzą, czy istnieją, albo nie mają szacunku do swoich działaczy i członków, którzy pięćdziesiąt lat pracowali nad polskością tej ziemi.

M. RADLOWSKA-OBURBNIK

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Jackson będzie ojcem

Słynny amerykański gwiazdor muzyki pop, Michael Jackson, ogłosił w Los Angeles, że jego wieloletnia przyjaciółka jest w ciąży i że zostanie on ojcem na początku przyszłego roku. Powiedział, że jest bardzo wzruszony z powodu faktu, że jego marzenie staje się rzeczywistością.

Firma public relations Burson Marsteller ogłosiła, że Michael Jackson poinformował, że Debbie Rowe, jego przyjaciółka od 15 lat, jest w ciąży i urodzi dziecko na początku 1997 roku.

W krótkim komunikacie podano, że wiadomość jest ogłoszona, aby uniknąć pojawienia się w mediach i prasie sensacyjnej nowych, nieścisłych informacji. Zdementowano też doniesienia, że Jackson zapisał Rowe za urodzenie dziecka oraz stwierdzono, że pogłoski, według których Debbie Rowe została sztywno zapłodniona, są fałszywe.

Wcześniej prasą poinformowano, że Rowe jest 37-letnią pielęgniarką, którą zapłodnił jeden milion dolarów, aby urodziła dziecko Jacksona po sztywnym zapłodnieniu.

Pekinia zabytki

W Pekinie poinformowano o planach restauracji i udostępnienia publiczności około 50 zabytkowych miejsc w stolicy Chin.

Rząd chiński zamierza otoczyć opieką konserwatorską pewną liczbę historycznych miejsc, tradycyjnych domów i starych sklepów, żeby zachować ich w części charakter i typowo pekińska scenariusz.

W ciągu 5 lat renowacja zostanie poddana 26 stare budynki i udostępniony publiczności 50 zabytkowych miejsc. Miasto zamierza podjąć także prace archeologiczne.

W Pekinie, liczącym sobie 3300 lat, zachowało się Zakazane Miasto i wielowiekowe zakątki w centrum.

Mauzoleum Kleopatry

Francuzcy archeolodzy znaleźli mauzoleum egipskiej królowej Kleopatry VII, na dnie morza Śródziemnego w pobliżu Aleksandrii. Kleopatra była ostatnią monarchijną Egiptu z dynastii Ptolemeuszów, a po jej samobójczej śmierci, wspólnie z Markiem Antoniu-

szem w roku 30 przed Chrystusem, Egipt stał się kolonią Cesarstwa Rzymskiego.

Badacze, pracujący w tym rejonie od szeregu lat, są przekonani, że znajdują się tam również szczątki różnych pałaców, świątyni, pomników oraz dawnych porządków, pogrążonych w wodach Morza Śródziemnego mniej więcej od 2 tys. lat. Odkryło mauzoleum Kleopatry i prawdopodobnie znajdujących się w pobliżu innych zabytków z tej samej epoki, może wzbogacić wiedzę o schyłkowym okresie świątyni Egiptu i konfliktach wewnętrznych, które spowodowały jego upadek - uważają uczeni.

Zmiany w mózgu?

Badania dowiodły, że choroby na schizofrenię mają znaczące zmiany budowy mózgu. Dotychczas uważano, że zmiany te dotyczą wyłącznie układu i ilości płynu mózgowo-rdzeniowego w obrębie mózgu.

Naukowcy udowodnili, że pacjenci schizofrenicy mają mniejszą średnią objętość mózgu, zaś większą średnią objętość całkowitego i komorowego

płynu mózgowo-rdzeniowego. Zmniejszenie objętości tkanki mózgu, są obserwowano głównie w płatach czołowych mózgu.

Wyniki te potwierdzają istnienie w schizofrenii objawy dysfunkcji płatów czołowych mózgu. Jak wiadomo, nadaniem płatów czołowych jest między innymi integracja różnych form odebranych informacji przez tzw. "wyższe" czynności poznawcze i emocjonalne. Stąd choroby na schizofrenię tak często mają trudności w sformułowaniu myśli oraz koordynacji myślenia i zachowania.

Rekordzistka-oszustka

Amerykanka Piona Carnobelli mała się znaleźć w Księdze Rekordów Guinnessa za rok 1997, jednak sumienie nie dało jej spokoju i przed kamerą telewizyjną przynajmniej, że czterech kontynentów jednak nie przeszła, lecz w większości przejechała. Wydała też książkę, w której opisała całe zdarzenie. Campbell wyrosła miała dokonać w ciągu 11 lat, od września 1983 roku (wyruszyła, gdy miała 16 lat), do październik 1994 roku.

PRZYSZŁOŚĆ TEATRU W RĘKACH NASZEGO SPOŁECZEŃSTWA

Refleksje po jubileuszu Sceny Polskiej

Uroczystość jubileuszowa z okazji 45-lecia istnienia Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, która odbyła się 12 października br. w sali Teatru w Czeskim Cieszynie, była dla widza niezapomnianym przeżyciem. Nie dlatego, że byliśmy świadkami licznych gratulacji, odznaczeń, wręczenia podarunków i wspaniałych kwiatów, ale dlatego, że uświadomiliśmy sobie, jak ogromny dorobek ma za sobą zespół aktorów w okresie tych 45 lat i jakie znaczenie ma ta placówka kulturalna dla naszego polskiego społeczeństwa.

Podzieliłoby to zresztą słowem litu, przesłanego kierownictwu Sceny Polskiej przez wiceprezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Mirosława Pietrewicza, że... zupełnie wyjątkowa jest rola Sceny Polskiej, działającej poza krajem ówczesnego języka, której powstanie było ukoronowaniem dzieła kilku generacji społeczników ze Śląska Cieszyńskiego.

Również doboru sztuki premierowej autorki Zofii Kosak-Szuczki "Gość oczekiwany", w której aktorzy pokazali swą umiejętność, był bardzo trafny. Uroczystości tej miary, przeżywana bardzo emocjonalnie, każą nam spojrzeć na lata minione i równocześnie zastanowić się nad perspektywą dalszego działania, zmierzającego do utrwalenia rangi tego przybytku kultury.

Należą do pokolenia, które od

nie to miało takie powodzenie, że musiano je powtórzyć, obejrzało je odium 1076 widzów. Sztukę tę grało sześćdziesięciu w Karlinie i pięćdziesięciu w Jabłonkowie i Trzyczynie. Piotr Augustyniak w roli Nieznanego i Maria Gogółkowa w roli Kruczyniny nie mogli po zakończeniu przedstawienia zejść ze sceny z powodzeniem milichyńskich okłasków.

Nie mniejsze powodzenie miał również w Stonawie "Wodociąg warszawski", który na dwu przedstawieniach zgromadził 1086 widzów. Nie są to liczby wysrane z palca, pochodzą bowiem ze starannie prowadzonej przez zarząd Kola ewidencji. Stonawa należała do tych miejscowości, w których tradycja teatru amatorskiego była bardzo bogata. Warto przypomnieć, że reżyserem pierwszego przedstawienia w Scenie Polskiej ("Wczoraj i przedwczoraj" Aleksandra Małkowskiego) był pochodzący ze Stonawy Władysław Delong, absolwent Akademii Filmowej w Pradze, później znany reżyser filmowy.

Miło znaną ciekawostką jest fakt, że z okazji tego widownia kinorolnictwo otrzymało list z gratulacjami od nestora polskiego teatru, Ludwika Solskiego z Warszawy, który miał wówczas już 96 lat.

Jakże tu nie wspomnieć o Alojzym Moldrzyku, obywałemu stonawskim, który wystąpił w kilku widowiskach zrealizowanych przez Scenę Polską i chociaż nie posiadał wykształcenia teatralnego, stworzył wspaniałe role podziwiane przez publiczność i krytykę.

Piękny jubileusz należą już do przeszłości i trzeba poważnie zastanowić się nad tym, w jaki sposób zapewnić Scenie Polskiej jej dalszy rozwój. Wiadomo, iż na następnych przedstawieniach sala nie będzie tak pełna jak w czasie jubileuszowego wieczoru. Puste krzesła na widowni mogą być powtarzającym się zjawiskiem.

Trzeba stanowczo stwierdzić, że istnienie Sceny Polskiej i umacnianie jej rangi leży wyłącznie w rękach naszego polskiego społeczeństwa. Od niego zależy przyszłość tego teatru. Używając określenia "społeczność", mam na myśli Miejsce Kola PZKO, którym troska o losy naszego teatru nigdy nie była obojętna. Karol Suwka z okazji jednej z rocznic napisał, że "nie ma teatru bez dialogu". Miał na myśli dialog pomiędzy widzami a teatrem. Dotyczy on właśnie Kół perzekawców, które podejmujemy zobo-

wiązania pozyskiwania nowych abonentów i osiągały w tym względzie apokryficzne sukcesy.

Taki właśnie dialog trzeba ożywić i skoryzować z dawniejszych doświadczeń. Okazją do tego są zbliżające się zebrań sprawozdawcze. Nie zawieszajmy też w szkołach irodniczych, a zwłaszcza w gimnazjum, wykorzystane są możliwości propagowania przedstawień nie tylko wśród uczniów, ale i w ich rodzinach.

Trzeba przyznać, że nie zawsze doceniamy starania i wysiłki dyrekcji teatru w kierunku zyskania widza.

Zniżki udzielane emerytom na cały sezon, autobusy wyślane do odległych miejscowości - są to świadczenia kosztowne i często nie dostrzegane. Również kupowanie abonamentu do moralnego czy patriotycznego obowiązku - jak się to często słyszy - bez przychodzenia na przedstawienia jest zjawiskiem negatywnym, a nie żadną zasługą.

Obcy łyk kilka refleksji przekonało wielu, iż tylko nasza władza postawiła i konkretnie wykonania może zapewnić pomysłowy rozwój polskiego teatru w RC.

JÓZEF KAZIK, Czeski Cieszyń

Brzeg, Warszawa, Bielsko-Biała

Październik był dla członków Zrzeszenia Literatów Polskich w Republice Czeskiej bardzo pracowity. To znaczy - sam miesiąc nie pracował, ale za to nasi literaci wyrwali się poza granice czerej codzienności.

W Brzegu odbywał się już VII Międzynarodowy Najazd Poetów na Zamku Piastów Śląskich Uczestniczyła w nim grupa założycielskich twórców (Ryszard Puzlacher, Wilhelm Przewczek, Gustaw Sajdok, Jan Pyszko i Franciszek Nastulczyk). Impreza trwała od 3 do 7 października.

Brzeskie spotkanie literackie żyło sobie coraz coraz zaliczającą renomę i w tej chwili należy chyba do najlepszych tego typu "spodów politycznych" w Polsce. We sposób opisano wszystkich strażki w Brzegu, więc ogólnym się tylko do wyznaczyli: spotkanie autorskie w szkołach i bibliotekach, wernisaże, koncerty muzyczne i poetyckie, wyjazdy do Gopolina, Kamienia Śląskiego i Głogowka, dyskusje, spektakli muzyczno-słowny oparty na poezji Zbigniewa Herberta w wykonaniu Zbigniewa Zapawowicza i Ogi Sawickiej. Warto przypomnieć, że w roku ubiegłym Wojciech Siemion prezentował poezję Jana Kochanowskiego. Dla samego Zaozisa było rejonowym przeżyciem to, że Renata Puzlacher została uhonorowana "Nagroda Marka Jodłowskiego". Wszystko to w uroczystym nastroju "Nobla" dla Wisławy Szymborskiej.

W Brzegu odbył się zamkowy koncert Chór Polku "Krasowianka" z Białostaru, zespół instrumentów dętych z Wila Musiaka w Moguncji, odbył się Wieczór Muz Greckich w wykonaniu Nikosa i Area Chodzinkolusa, na mityngu wystąpił szereg poetów z mityngu (m.in. Adam Szyper z USA, Hafiz Janabi z Iraku, poeci z Litwy). Swój obecność zaznaczył również pisarz czeski, których reprezentowali pracownik naukowy Uniwersytetu Śląskiego w Opawie Iur Marinek - poeta, bohemista, tłumacz polskiej poezji i krytyk literacki. Słowakami natomiast reprezentowała Stanisława Chrobokowa, poetka i historyk literatury oraz poeta Milo Brück - oboue z Bratysławy.

Ostatni dzień pobytu na ziemi brzeskiej był wyjątkowo do Dworu św. Jacka i Kamieniu Śląskim. Na spotkaniu pod przewodnictwem Karolinki w Golinie (podobno jest to jedyny pomnik wzniesiony poświęcając). Następnie uczestnicy złożyli kwiaty na grobie Rafała Urbana w Głogowku, gdzie przy świecach rozpraszających mrok prze-

mówił na omerituzi Hany Duda - prezes opełowski ZLP.

Organizatorzy tej wspaniałej imprezy poetyckiej dziękowali sponsorom, bez których rozmach brzeskiego najazdu nie byłoby tak strzydytli. Podziękowanie to można przeczytać w druku wydanym z okazji VII Najazdu: "Organizatorzy Najazdu Poetów na Zamku Piastów Śląskich podziękują...". W imieniu pana Maciejowi Klimczakowi z Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz panu Tadeuszowi Soroczyńskiemu - dyrektorowi Wydziału Kultury i Sztuki przy opolekim województwie". A sam pan wojewoda Ryszard Zembaczyński objął patronatem honorowym dynamizację i coraz wspaniałą imprezę kulturalną w Brzegu... I proszę sobie wyobrazić, że mieszaliśmy tu w hotelu "Piast" przy ulicy Piastowskiej. Doprawdy, długo zapamiętam ten poetycki najazd!

Wprost z Brzegu pojechaliśmy w czworke Adam Szyper, Gustaw Sajdok, Jan Pyszko i ja - via Katowice do Warszawy, gdzie 6 października br. miało miejsce inauguracyjne XXV Warsztatowe Jesienniej Poezji. Jeszcze przed rozpoczęciem można było w Starej Prochowni obejrzeć program poetycki w wykonaniu Wojciecha Siemiona. Potem sprawy rutynowe - spotkania autorskie, promocja antologii poezji chorwackiej, sesja naukowa o Władysławie Szabo oraz otwarcie wystawy jemu poświęconej. Ponownie spotykamy tu znaną osobę o nazwisku i poecie Jana Leocińskuzka z Bielskatego - Janek był jednym z pierwszych słumaczy poezji Matka Janabego, jeszcze wtedy pracował na Uniwersytecie Warszawskim, obecnie odnosi na roli w Zabudowie - piase i uprawia ziemie. Wychyli mi swój "Zapiski" - zbiór felietonów, które prowadzi w bi-

ostroćmi radu. Następnie wstąpił do mi w łepę "Nagrode im. Witosa Kulewicz" za dokonania w poezji i prozie poza granicami Polski.

Jest w Domu Literatury "Mityng poetycki", który prowadzi Bohdan Urbankowski, jest monodram "Transatlantyk" w wykonaniu naszego przyjaciela, znanego ze Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego Marka Mokrowońskiego, spotkanie poetów Litwy i Zaozisa z organizatorami i sponsorami Warszawskiej Jesieni Poezji, spotkanie z prof. Tadeuszem Puzlacherem, wiele innych różności, przechadzki po Placu Zamkowym, posiki pod "Gólkami" przy ulicy Phneji. Spotykam Zbigniewa Jędrę, którego od lat nie widziałem, wręcza mi swój erotyk, Alicja Rybicka wpisuje w swoim tomiku dedykację "Wilhelmowi Przewczki z nieustającą sympatią", Warszawa 9. 10. 1996. A tomik nazywa się MOI WIERZEM NIECH BĘDZIE MIŁOŚĆ, wydany przez Oficynę Czołowa w Krakowie. Jest Witak Jaworski - redaktor naczelnym kwartalnika XX WIEK, w którym się z Oklami Rozanfelmem, którego też od lat nie widziałem. Jest jakiś uroczysty i odświętny - dopiero potem podpowiadają mi, że jest także ważnym dygnitarzem od mniejszych narodowych przy prezydencie... Tytuł zmienił, tytuł imprez, różnów, powarek i prelekcji zdrowotnych. Jak ten czas leci! Przed dwudziestoma laty odebrałem tu nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie WSPi.

Gustaw Sajdok od granicy mówił o tym, że musi się trochę powłóczyć pod Kolumną Zygmunta, Janek Pyszko ma jakąś ważną sprawę w Instytucie Biowacum, bo chce wybrać wiceprzewodniczącego, a ja mam w Warszawie Wisły Kowalską, na którą przyjechał od kultu lat, ale zdrowie zaczyna mi dyktować, że jestem już tydzień w

podróży, więc postanawiam wyjechać wcześniej - tym bardziej, że jutro jest w Ostrowie zebrań zarządowa Gminy Pisarzy Morawsko-śląskich.

Jedną węg do Bielska, a stamtąd autokarem do granicy. Nie jeszcze wtedy nie wiedziałem o tym, że 25. 10. będę tu znówu przyjeżdżał na IX Dni Literatury Polskiej i że mam tu odebrać laur w Ogólnopolskim Konkursie Poezji BEKIDY 96! W domu próbuję to wszystko podsumować: nieźle się dzieje w tym naszym ZLP, nasze utwory są dostrzegane i nagradzane, pracują Kwartalniki w Jabłonkowie (Pod Pęzaniem), w Trzyczynie (U Adama), w Czeskim Cieszynie (Avion), wychodzą książki w wydawnictwach SAK (Obrachocia), ASJUN i OLZA (w Czeskim Cieszynie). Ktoś tam tłumaczy to i owo, my również sobie powinnymy coś wymyślić. Mam wśród nas wspaniałego sponsora - poeję i dyrektora firmy HEGAS - Franciszka Hennera, prezas ZLP, R. Karolka mówi do naszego prezesa G. Sajdoka "dobrze robicie, literatura Zaozisa ma swój poziom, macie ścisły kontakt z czeskim środowiskiem. To dobrze. I dajcie nas za przykład Polakom na Litwie... Nie wiem, czy to nie jest lekka przesada. Względnie bowiem we wszystkich środowiskach istnieją jakieś animozje, nieporozumienia... Nie warto się tym przejmować. Każdy ma przecież prawo do własnej oceny i rozważania życia oraz twórczości. Szkoła tylko, że jest to widoczne najlepiej poza naszą ziemią, poza tym skrawkiem, bez którego nie sposób żyć, a na którym też tak trudno się żyje.

Trochę lysawo czuje się środowi-

VI NAJAZD POETÓW NA ZAMEK

to bez swojej strony interakcji. A może by tak powrócić do starych POMOSTÓW? Może trochę w inne koncepcji, ale jednak? Zobaczymy. Przecież czas tak szybko leci - niedawny młodzieńszek przybył z krakowskich studiów, KAZEK KABZ-PEER objął do Abrahamowici A "młodzień, dobrze zapowiadający się poeci i poetyki" są po trzydziestce. Tzw. średnie pokolenie doczekało do wieku emerytalnego. Czy już na zawsze będziemy skazani na to, żeby wydawać "półmierznie" twórczość? Patrz: Jaszczyk, Kubisz, Ondruż...?

WILHELM PRZECZEK

Autor jest poeję: członkiem Rady Gminy Pisarzy Morawsko-śląskich w Ostrowie i Brnie oraz członkiem współzałożycielem Zrzeszenia Literatów Polskich w Republice Czeskiej.

PRZYSTAWKA CZWARTKOWA

W dniu dzisiejszym odbywa się w cieszyńskim Oddziale Towarzystwa im. Marli Konopnickiej sesja poświęcona wędrownym pisarom "wędrującym przed równymi stu laty". Przed tygodniem otrzymaliśmy przygotowaną na te okazje tom studów i listów - autorstwa Edmunda Rosnera. Tytuł tomu brzmi: "Konopnicka w Beskidzie", lecz powinno być, stwierdza autor: "Konopnicka pod Beskidami", zgodnie z jej poetyckim cyklem "Pod Beskidami" (pojawiał się w r. 1896 w "Gwiazdce Cieszyńskiej", nry 38-40). Nie wiem jak to, lecz ja, zachowany w swej najbliższej okolicy, głęboko przywiązałem także zdziwienie do głośnych nazwisk pisarskich z krajem nad Olzą lub górą Wisła. Ostatnio raczej się rozczarowywałem w tym polu, bo też jeden i drugi fin de siècle bodaj nie mają nic do siebie. Albo też akurat się identyfikują!

Konopnicka w ostatnich dziesięcioleciach nie ma łatwego życia literackiego - przeżyła w wiek przed-szkolny i na pierwszy najwyżej stopień szkoły podstawowej, u studentów nie ma waleśnego pośchu, wśród literatów zaś uchodzi za uchybienie gustu. U autorów ludowych wazak pozostaje trwałym wzorem do

naśladowania. Nie ma zatem tolerancji wśród klasyków, a co dopiero u startujących literatów! Ale zawsze znajdzie się jakaś grupa osób, która nie ufa obogomni opinii i wola sama się przekonać, tzn. wazę lektury. Z czasową poprawką dla oceniowiczki.

Historyk literatury, dr Edmunda Rosner, profesor Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, z godną podziwu konsekwencją zmapował "Beskidzkie ścieżki pisarzy" (to pierwszy jego tytuł z tych obszarów:

Konopnicka pod Beskidami

Katowice 1982). Komurowały je "Cieszyńskie okruchy literackie" (Cieszyń 1983), następnie kolejne tomy monograficzne o związkach pisarzy polaków ze Śląskiem Cieszyńskim. I tak w Bielsku-Białej (1985) pojawił się "Bolesław Prus w Beskidach" w Cieszynie-Górkach Wielkich (1985) zaś "Wokół Zofii Kosak" Prof. Rosner został też głównym obserwatorem i założycielem literatury ("Literatura polska z cieszynskiego Śląska Cieszyńskiego": Cieszyń 1995). Prócz tego obserwuje związki literackie polsko-austriackie ("Między erosem a caritas" - Katowice 1987 i "Literatura polska w Austrii, 1945-1990" - Katowice-Kielce 1992).

Kracimy się tutaj wśród osób sprzed wieku, oddychamy ich atmosferą... M. Konopnicka przebywała w r. 1890 (marzec-kwiecień) w Buchej Beskidzkiej, następnie, najpewniej w r. 1896, w Mikuszowicach. Ze swą przyjaciółką, Marią Dulebąnką, zwiędła bodaj listowna, Wiank. Jaworzca, w Cieszynie zaś zechodziła do Józefa Londzina w "Gwiazdce Cieszyńskiej". Jedyne brak odpowied-

niego obiektu w Wiśle spowodował później, że poetka osiadła na stałe nie pod naszymi Beskidami, a w Zarnowickim dworaku. Dwie interesujące sprawy: Głosny cieszyński rękopis "Roty" trafił do "Gwiazdki" w roku Grunwaldzkim (1910), zginął na wojnie w Ropicy. Przechowywał go k. Rudolf Tomank w swoim mieszkaniu u siostry Boromeuszki w Cieszynie "Gdy ten w czasie wojny został aresztowany, grupie młodych udało się wiaćmić do mieszkanka Tomanka i wywieźć jego książki i wartościowe materiały (rękopis Roty, obraz) do

miyna w Ropicy. Tam własność księdza przetrwała wojnę, potem została częściowo rozkradzioną. Rękopis zginął". Wśród owych młodych, którzy go ratowali, był emerytowany nauczyciel dr Józef Męcura z Cz. Cieszyń.

Sprawa następną, "starannie zatajona zarówno przez Konopnicką, jak i przez jej współczesnych": Dr Ludwik Brożek wazwał onegdaj w posiadanie listów socjologa Ludwika Gumplowicza do Józefa Zaleskiego. Pierwszy - obrońca Pawła Stalmacha w jego procesie, był wykładowcą na uniwersytecie w Grazu, drugi - wawoście Józef Bolesław Piotrowski z Władowy nad Bugiem, lekarz w Władysławowie nad Szczupawą, po ucieczce przed caratem osiadł na gospodarstwie w Puchowie i zasłynął w Cieszyńskim jako Józef Zaleski, m. in. autor "Listów znad Puchowicki" oraz powieści "Ondruższek". We wspomnianych listach znalazła się sprawa tragicznej młotki modzianej do Gumplowiczów Maksymilianów, do Konopnickiej. Dzielik jak znaczna różnica wieku (22 lata). Romaniczny modzian (33) strzelił do siebie z pistoletu.

WŁADYSŁAW SIKORA

OD JAGIELLONÓW PO WSPÓLczesność

Polska a Europa Środkowo-Wschodnia: próby integracji wczoraj i dziś

ROMAN BARON

(2)

Pewien rodzaj współpracy podjęły również w okresie międzywojennym państwa bałtyckie, tzn. Litwa i Estonia. Lokalny zasięg tego bloku, a także brak współdziałania z innymi państwami Europy Środkowo-Wschodniej utwierdził jednak w końcu realizację polityki imperialnej - napierw III Rzeszy, a potem Związku Sowieckiego. W rezultacie państwa bałtyckie straciły swoją własność i niepodległość na okres prawie pół wieku. Również pozostałe państwa, leżące pomiędzy Bałtykiem, Adriatykiem i Morzem Czarnym stały się ofiarami hitlerowskiej agresji lub też zostały od Niemiec uzależnione. Poważną przeszkodą dla niemieckiego imperializmu mogło być solidarne wystąpienie zagrożonych państw.

Szczególnie istotny mógł okazać się sojusz Czechosłowacji i Polski. Mimo to, jak wiadomo, przez cały okres międzywojenny do zawarcia takiego sojuszu nie doszło.

Przyczyn, które złożyły się na ten fakt, było co najmniej kilka. Już na samym progu niepodległości, po różni oba państwa konflikt graniczny znany powszechnie jako spór o Zaolzie. Kwestia przeprowadzenia podziału Śląska Cieszyńskiego miała negatywny wpływ na stosunki polsko-czechosłowackie. Przez cały okres międzywojenny, Aczkolwiek sprawa Zaolzia była przez ogół obywateli obu państw postrzegana jako najważniejsza kwestia sporna we wzajemnych stosunkach, to jednak faktycznie różnica dzieląca Warszawę i Pragę leżały w odmiennych koncepcjach politycznych.

Czechosłowacja, nie mając potencjalnych wrogów, nie chciała wciągnąć się w Polskę, która była zagrożona na przez oba sąsiednie mocarstwa. Kiedy po dojściu Hitlera do władzy sytuacja w odniesieniu do Niemiec uległa odwróceniu, z kolei Polska uzurpowała swoje stanowisko w tej sprawie.

Kolejną kwestią, co do której nie było zgody, był stosunek obu państw do Związku Sowieckiego. Między Pragę a Moskwą nie było sprzeczności, a w połowie lat 30. doszło nawet do zawarcia sojuszu na wypadek agresji niemieckiej. Jednak Polska upatrywała w Związku Sowieckim potencjalne zagrożenie, przed którym miał ją chronić sojusz z Rumunią.

Jedynym punktem zbieżnym polityki Polski i Czechosłowacji była ich orientacja na Francję, która też czyniła starania mające na celu pogodzenie obu swoich sojuszników.

Jednak pozostałe kwestie przestały być możliwością podjęcia współpracy i obrony wspólnych interesów. Znalazło to swoje odbicie w planach integracji regionalnej.

Czechosłowacja nie przewidywała akcesu Polski do Małej Ententy. Natomiast Polska, rozwijając w późniejszym okresie koncepcję "Międzyzoria", nie uwzględniała udziału Czechosłowacji (myślano jedynie o Słowacji po jej uzurpedacji oddzieleniu się od Czech).

Tak więc przez cały okres międzywojenny Czechosłowacja i Polska nie podjęły ścisłej współpracy, co w dużej mierze umożliwiło Niemcom realizację zaborczych planów wobec Pragi, jak i Warszawy. Decydujące znaczenie miało jednak postawa mocarstw zachodnich, a więc Anglii i Francji, które prowadziły wobec Niemiec politykę appeasementu (zaspokojenia). Skutkiem tej polityki był w końcu dyktat monachijski, w wyniku którego przestała istnieć i Republika. W roku następnym (1938) Niemcy zajęły resztę terytorium, które tymczasem stało się kras niepodległości państwa czechosłowackiego (wtedy już Czechosłowacji). Niedługo potem nastąpiła agresja Niemiec na Polskę, której terytorium podzielili między sobą w myśl układu Ribbentrop-Mołotow - III Rzesza i Związek Sowiecki.

Upadek Czechosłowacji i klęska militarna Polski dowiodły niebawem, jak zburza była dla obu państw ich wzajemna nawiązanie w okresie międzywojennym, która wykorzystywały sąsiednie mocarstwa w realizacji swych zaborczych planów. Z tych tragicznych doświadczeń zaczęto wysnuwać wnioski, które leżą u podstawy powstania idei polsko-czechosłowackiego zjednoczenia. Rząd polski w swoich planach sięgał nawet dalej, rozważając możliwość kolidacji całej Europy Środkowo-Wschodniej, utworzenia zwartego bloku państw, który mógłby przeciwstawić się wpływom obu sąsiednich mocarstw, Niemiec i Rosji.

Pierwszym i zasadniczym krokiem na tej drodze integracyjnej miało być doprowadzenie do bliskiej współpracy polsko-czechosłowackiej, która przybrałaby w przyszłości formę "niepełnego" podziału uni. Wobec Polski, jak i Czechosłowacji szukały we wspólnym związku gwarancji swego bezpieczeństwa oraz wzmożenia swojej pozycji. To był cel nadrzędny, co do którego istniała zasadnicza zgodność obu układających się stron. Rokowania pomiędzy nimi ujawniły

jednak i poważne różnice dzielące oba kraje, co w pewnym stopniu zawazyło na realizacji utworzenia przez te państwa wspólnego związku. Najważniejsze jednak pod tym względem okazało się stanowisko wielkich mocarstw.

Pomimo niezaprzeczalnych sukcesów na drodze do powstania polsko-czechosłowackiej konfederacji, jakimi była deklaracja rządów polskiego i czechosłowackiego z dnia 11 listopada 1940 roku, czy przede wszystkim ugodą o polsko-czechosłowackiej konfederacji z dnia 23 stycznia 1942 roku, próba utworzenia po zakończeniu II wojny światowej polsko-czechosłowackiego związku ostatecznie nie powiodła się.

Wśród przyczyn, które się na to złożyły, najważniejszą było negatywne stanowisko Związku Sowieckiego wobec tych planów. Mocarstwa zachodnie, które swą zdecydowaną postawą mogły wpłynąć na zmianę nastawienia Moskwy, nie uczyniły tego. Stany Zjednoczone, których głos mógł się okazać decydujący, zostały szybko odstąpły od wspierania idei polsko-czechosłowackiej konfederacji, traktując ją wyłącznie jako element politycznych przetargów ze Związkiem Sowieckim. Było to spowodowane przede wszystkim tym, że dla Waszyngtonu zagadnienia środkowoeuropejskie nie przedstawiały większego znaczenia, inaczej nie to sprawy zaprzętały się Wielka Brytania, która też od samego początku wyraziła swe poparcie dla planów integracji Europy Środkowo-Wschodniej. W kraju jednak również Anglii ustąpił przed zagrożeniem Związku Sowieckiego, domagającego się zaniechania tych planów.

Na niezrealizowanie idei polsko-czechosłowackiej konfederacji miała także wpływ odmiennost koncepcji politycznych obu tych państw, co przejawiało się przede wszystkim w ich stosunku do Związku Sowieckiego. O ile bowiem w pozostałych kwestiach istniała w zasadzie zgodność poglądów lub przynajmniej możliwość dojścia do kompromisu, w sprawie polityki wobec ZSRR stanowiska Polski i Czechosłowacji okazały się być nie do pogodzenia.

Sprawa ta pojawiła się już jesienią 1939 roku, a więc od pierwszych różnów polsko-czechosłowackich dotyczących utworzenia wspólnego związku. Jednak wtedy tajemnicze rokowania nie miały to decydującego znaczenia, gdyż w tym czasie Związek Sowiecki pozostawał w bliskich stosunkach z Niemcami, które - jak

wiadomo - były wspólnym wrogiem dla Polski i Czechosłowacji. Ponadto stronie czechosłowackiej, dążącej do utworzenia zrądu emigracyjnego, prętko przetraktowano polskim były bardzo na rękę.

Sytuacja ta uległa zmianie z chwilą wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w czerwcu 1941 roku. Odlat też Czechosłowacja coraz bardziej uzależniała utworzenie unii z Polską od stosunków polsko-sowieckich. Mimo starań rządu polskiego, a przede wszystkim jego premiera, gen. Władysława Sikorskiego, stosunki te ulegały systematycznemu pogarszaniu, zwłaszcza zaś od lata 1942 roku. Wtedy też ZSRR poinformował rząd czechosłowacki o swoim wielo wobec planów utworzenia na wojnie polsko-czechosłowackiej konfederacji. To też prezydent Eduard Beneš upewniwszy się, że plany te nie będą przez mocarstwa zachodnie popierane wbrew stanowisku Moskwy, jesienią 1942 roku wycofał się z dalsko posuniętych już rozmów z rządem polskim. W rezultacie Polska pozostała jedynym zwolennikiem utworzenia polsko-czechosłowackiego związku, który miał się stać podstawą integracji całej Europy Środkowo-Wschodniej.

Poza odmiennym nastawieniem do Związku Sowieckiego, Polskę i Czechosłowację rozdzielił zadawiony spór terytorialny o Zaolzie. Znalazienie rozwiązania kompromisowego okazało się niemożliwe. Sprawę tę niezmiernie utrudniał fakt, że w tym punkcie krzyżowały się dążenia obu państw do odzyskania integralności terytorialnej. W wypadku Polski chodziło o granice sprzed 1 września 1939 roku, zaś w wypadku Czechosłowacji o granice sprzed konfederacji w Monachium.

Również w kwestii formy polsko-czechosłowackiego związku nie było zgody. Obu stron. Polska opowiadała się za utworzeniem państwa związkowego, natomiast Czechosłowacja myślała o utworzeniu związku państw. Sytuacja przedstawiała się dokładnie odwrotnie, gdy chodziło o zagadnienia gospodarcze. W tych sprawach Czesi dążyli do jak najdalej idącego zespolenia. Na marginesie dla obu państw polsko-czechosłowackiego związku należało wspomnieć o podobnej koncepcji podjętej w tym samym czasie, a mianowicie o próbie integracji Jugosławii i Grecji.

Rządy obu tych państw podpisały również stosowne porozumienie na początku 1942 roku. Jednak tak jak w wypadku polsko-czechosłowackiej konfederacji, także ta próba zakończyła się ostatecznie niepowodzeniem.

Tak więc na skutek słowotnego weta prawa integracji całej Europy Środkowo-Wschodniej, podjęta w czasie II wojny światowej, w końcu nie powiodła się.

Mocarstwa zachodnie, a w szczególności Stany Zjednoczone, postawiły kraje środkowoeuropejskie w sowieckiej sferze wpływów, przeciętą samą podział Europy (cdn.)

Z INICJATYWY "WSPÓLNOTY POLSKIEJ" Dom Polonii w Łomży

Stoły w Polsce Dom Polonii otwarto w Łomży. Placówka utworzona została z inicjatywy łomżyńskiego oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska". Do głównych celów jej działalności należą: budowanie poczucia przynależności do wspólnoty polskiej na całym świecie, a w szczególności Polekom mieszkającym w państwach dawnego ZSRR.

"Oddział łomżyński jest jednym z najbardziej czynnych. Teraz będzie można zbliżyć pewien ośrodek kulturalno-umiejętnościowy" - powiedział prof. Andrzej Stelmachowski, prezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia

"Wspólnota Polska". Wykazani, że co prawda 95 proc. aktywności organizacja wykazuje poza granicami Polski, wspierając działalność oświatową i kulturalną środowisk polskich ale do tego potrzebna jest baza w kraju.

"Odkryliśmy pozytywnie wybudowanie Domu Polonii w Łomży, bo to jest pierwszy oddział stowarzyszenia jest nieprzemyślnie działającym we wschodniej części kraju. Współpracujemy z nim od dłuższego czasu z dobrym skutkiem i zawsze uzyskujemy pomoc, nie tylko materialną" - powiedział Tadeusz Gawn, przewodniczący Związku Polaków na Białorusi.

FRYSZTACKA "KALINA" PIĘTNASTOLETNI

Rozspiewane miasto

Karwinna na pewno jest miastem bardzo rozspiewanym. Działają tu m. in. aż 5 polskich zespołów chóralnych: frysztacki "Hejnał-Echo", chór mieszane "Dziękuję w Raju", "Lira" w Darkowie, Zespół Śpiewaczo-Muzyczny "Przyjaciół" i najmłodszy zespół chór żeński "Kalina".

Własnie "Kalina" jest jeszcze "nastolatkiem", w roku bieżącym ma dopiero 15 lat od jej urodzin. Wprawdzie w latach 50. działał we Frysztaćce krótko chór żeński pod kierownictwem Wandy Kondziokowej, jednak do trwałego życia zbudził się zespół w roku 1981, kiedy to z inicjatywy chóru "Hejnał-Echo" rozpoczęto agitację wśród potencjalnych chórystek. Na pierwszej próbie 9 października spotkała się osiemnastka pan, które pod kierunkiem Otokara Winklera zabrały się z zapałem do pracy. Ich entuzjazm okazał się zaraźliwy - w następnym roku do chóru uczęszczało już prawie 40 pan.

Bardzo mobilizujący był też przykład samorządu chórowego na czele z Ewą Zolichową. Już 29 listopada zespół wystąpił na walnym zebraniu frysztackiego Koła PZKO, zaś w maju roku następnego chór pięknie zaprezentował się na karwinińskim Festiwalu PZKO.

Z upływem czasu chór osiągał pierwsze sukcesy. W kwietniu 1984, zwyciężając w konkursie śpiewaczym PZKO w kategorii II, awansował do kategorii I, nawiązyując. W dwa lata później zespół przyjął na-

zwę "Kalina", zaś w tym samym roku na jubileuszowych koncertach dla śpiewających PZKO uplasował się na II miejscu w kategorii I chórów żeńskich.

W maju 1987 następuje pierwszy wyjazd zagraniczny do Tamowskich Gór i nawiązanie przyjacielskich kontaktów z chórem "Sienkiewicz". W rok później zespół reprezentuje śpiewactwo zaolziańskie na VII Światowym Festiwalu Chórów Polonijnych w Koszalinie. Z tego czasu wywodziły się frysztaćkie panie na media.

Po dziesięciu latach pracy chór miał na swoim koncie ok. 70 występów.

W ostatnim pięcioletniu chór dwukrotnie brał z powodzeniem udział w "Trojaku Śląskim" w Katowicach i Ostrawie-Zabrze, gościł w studio radia ostrawskiego, uczestniczył w Górnośląskim Konfrontacji Chórów w Katowicach. W oszkoczyskiej "Święcie Polni Chórów" uplasował się w grupie chórów bardzo dobrych.

Po Ewie Zolich, która z funkcji prezesa chóru musiała zrezygnować w r. 1989 z przyczyn zdrowotnych, stanowisko to kolejno piastują Anna Glac (do roku 1993) i Mania Pieczkowska (po dziś dzień).

Do końca ub. roku "Kalina" pod kierunkiem doświadczonego i ofiarnego dyrygenta, Otokara Winklera, odbyła 542 próby i wystąpiła ponad 600 razy na koncertach, konkursach, przeglądach, zebraniach, w

kościółkach, na przeróżnych uroczystościach okolicznościowych.

Koncert jubileuszowy "Kaliny" odbędzie się w najbliższą sobotę 9 listopada o godz. 15.30 w Domu Przyjaciół w Karwinie-Frysztaćce.

JÓZEF WIERZGON

▲ Frysztaćka "Kalina".

Fot. archiwum zespołu

● kronika rodzinna

Wyrazy głębokiego i serdecznego współczucia z powodu zgonu Matki inż. Józefowi Strible składa Zarząd MK PZKO Cz. Cieszyń-Centrum. C 52/234

● teatr

SCENA POLSKA - TRZYNIEC: Spłaca królewna (7. godz. 12.30, gr. STU IV) - WEDRYŃA: Gość oczekiwany (8. godz. 19.00).

SCENA CZESKA - KARWINA: Królewna Śnieżka (7. godz. 10.00).

● kino

ORŁOWA - Wszczęćwiat Manan (7. 8. godz. 20.00). Mission Impossible (8. godz. 17.45). KARWINA - Reflex: Mów śpiączki (7. 8. godz. 17.00, 20.00). Eka: Fenomen (7. 8. godz. 19.00). Kłopoty smyka (7. 8. godz. 16.30). Centrum: Jak jako jak (7. 8. godz. 15.30, 17.45). Od zmirku do świtu (7. 8. godz. 20.00). Biblioteka Regionalna - Artkino. Mosty madisonskie (7. 8. godz. 17.30). TRZYNIEC - Kosmos: Dzień niepodległości (7. godz. 17.30, 8. 17.30, 20.00). Złotych dwa (7. godz. 20.00, KF). HAWIERZÓW - Centrum: O trzech rybackich pięknej pani i inianej sukmanie (7. 8. godz. 15.30). Zielony świat (7. 8. godz. 17.45, 20.00). SWK: Reakcja lancuchowa (7. 8. godz. 17.45, 20.00).

● programy MOK

STARY KLASZTOR w Jabłonkowie - do 6. 11 br. X wystawa fotografii.

MUZEUUM HT I TRZYŃCA - do 30. 11. wystawa pm. "Masz meksykański" otwarta od wtorku do piątku w godz. 9-16 i w soboty 9-13.

MUZEUUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Cz. Cieszyne - do 6. 12. br. Inwa wystawa pm. "Świat modek kolejowych"; wystawie zwiedzać można od wtorku do piątku w godz. 9-17, w soboty od 9 do 15 i w niedziele od godz. 13 do 17. Bilet wstępu: doradzi - 10 kron, dzieci do lat 15 - 5 kron, rodzinie - 20 kron. Możliwość zakupu modek.

SALA WYSTAW "MUSAION" w Hawierzowie - do 18. 11. wystawa pm. "Bron Orientu". Otwarta wtorek

JUŻ W KSIĘGARNIACH:

Kalendarz Cieszyński 1997

W księgarniach cieszyńskich pojawił się już przyszytych Kalendarz Cieszyński 1997, który wydała Macierz Ziemi Cieszyńskiej, a zredagowała kolegium pod przewodnictwem Roberta Daniela.

Przešlo 270 stron łączący kalendarz zawiera sporo interesujących materiałów tradycyjnie już o charakterze historycznym, regionalnym i interakcyjnym.

Poza kalendarium z rocznicami w danym mieście znajdziemy w kalendarzu ciąg dalszy Kroniki miasta Cieszyńska A. Kaufmanna, o stosunkach czesko-polskich pisze A. Giza, o Legionie Śląskim E. Bulawa, o przemśle ciężkim Zaolzia w granicach RP informuje K. Nowak. Jan Rusnak natomiast pisze o przyrodniczym dziedzictwie PZKO. W. Kuś w swym materiale informuje nas o tajemnicy Góry Zamkowej w Cieszyne. O renesansie prasy w Polsce i u nas po roku 1899 pisze S. Krol.

Dalej jest w tym kalendarzu sporo

Adam Szyper - polski poeta z USA na Zaolziu

Znakomity polski poeta Adam Szyper odwiedzi na zaproszenie Zrzeszenia Literatów Polskich w Czechach środowisko twórcze na Zaolziu. Spotkanie rozpocznie się w czwartek 7 bm. w Bibliotece Miejskiej w Cieszyne (Polska). Spotkanie prowadzi Gustaw Sajdok i Wilhelm Przeczek, wiersze recytuje Karol Suzka. 8 bm. od-

piątek 9.00-17.00, sobota 9.00-13.00, niedziela 13.00-17.00.

ZAMEK w Karwinie-Fryszacie - do 31. 12. 1996 otwarta wystawa "Karwińskie legendy w malarstwie, ryunkach i ilustracjach". Zwiedzać ją można w dniach: wtorek - piątek od godz. 9 do 17, sobota od 9 do 13. MDK KARWINA sala im. Manasa - do 29. 11. trwa wystawa "Karwińskie plenery" (grafika, obrazy, ceramiczne rynnki). Otwarte: poniedziałek - piątek od 9.00 do 17.00.

POWIATOWE ARCHIWUM PANSTWOWE W KARWINIE zaprasza na wystawę "Świat, który przeminął" ("Zniknięty świat") poświęconą historii dawnej Karwiny. Zwiedzać ją można codziennie oprócz weekendów i w poniedziałki środy od godz. 9 do 17, w pozostałych dniach od 8 do 12. Wystawie (bez uzupełnienia dziełami plastycznymi) oglądać można do końca stycznia 1997 roku!

● co, gdzie, kiedy

SEKCYJA HISTORII REGIONU przy ZPZKO zaprasza na seminarium historyczne, które odbędzie się w sobotę 9 bm. od godz. 9.00 w salce nr 108 hotelu "Piast" w Czekim Cieszyne. Tematem seminarium będzie działalność posłów narodowości polskiej w organach ustawodawczych powojennej Czechosłowacji i Republiki Czeskiej.

LESZNA DOLNA - Kolejne spotkanie w ramach Klubu Propozycji odbędzie się w piątek 8. 11. o godz. 18.00. Temat: Złotolecznico (z przeczczami) - prelegent dr Rucki.

NIEBORY W niedzielę 10 bm. o godz. 15.00 odbędzie się spotkanie działaczy obwodu trzynieckiego z kandydatem na senatora iż. Jerzym Czajem w domu PZKO w Nieborach. Zapraszamy.

ORŁOWA-LUTYNIA MK PZKO zaprasza wszystkich członków na zebranie członkowskie w niedzielę 10 bm. o godz. 15.00 do świetlicy. W programie: projekcja mgra Jerzego Jury oraz wystawa książek poświęconych do sprzedaży.

ro materiałów B. Sabath-Rozmusowej, wspomnienia z Wędryni przedstawia J. Zubek, jest ciąg dalszy pracy o Wincentym Wiosnie Wf. Kocub, fragmenty wspomnień T. Kocubca, B. Orszulka, są teledzielnymi dotyczącymi biografii Bystronów, są teksty J. Orszulka, O. Czesłowski, J. Górnicki i M. Heller pisze o Zofii Kosak-Szuczkiej iż. Jest wresz-

cie proza W. A. Bergera, W. Sikory i innych, jest poezja, lektury gwarowe i na zakończenie krótkie informacje (historia i współczesność) kilku gmin polskich.

Słowem - warto mieć ten kalendarz, jeżeli pragniemy się mieć nową pozycję w świadomości o regionie śląskim, polskim przede wszystkim, ale także czeskim. (Kaja)

Przeżyjmy to jeszcze raz... O sukcesach "Susan" W trzech znaczących festiwalach folklorystycznych wziął udział w tym roku górnuski ZPIT "Susanie".

Tancerze, orkiestra i śpiewaczkę popisywali się przed wieloetapową widowiskową napiewu w Stralinicy (czarniec), potem w Rzeszowie (il-piec), wreszcie na przełomie sierpnia i września na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym Mniejszości Narodowych i Etnicznych

będzie się spotkanie w PSP Wędrynia. Natomiast w poniedziałek 11 bm. poeta odwiedzi PSP Jablonków.

Poza tym będzie gościem redakcji "Zwrotu" i premarki szkolnych, Wydawnictwa "Olza", spotka się też z członkami ZLPC. Znakomity gość odwiedzi również Jablonków i okolice, gdzie będzie gościem MK PZKO Jablonków. (MK)

IMIENINY OBCHODZA:

7. 11. - ACHILLES, ANTONI, ENGELBERT, FLORYN, FLORENTYNA, MELCHIOR, PRZEMISŁ, SASKIE, RENÉ, 8. 11. - DYMITR, GOFDRYD, GOFDRYDA, HADRIAN, KLAUDIUSZ, SEWER, SEWERIAN, SEWERYN, SĘDZIWOJ, WIKTOR, WIKTORIUSZ, WIKTORYN, BOHUMIR

MILIKOW-CENTRUM - MK PZKO zaprasza w sobotę 9 bm. o godz. 17.00 do Domu PZKO na tradycyjną imprezę pn. "Wykopki".

KOŁO POLSKICH KOMBATANTÓW W RC - Z okazji święta Niepodległości Rzeczpospolitej Polskiej Koła Polskich Kombatantów w RC zaprasza na "Uroczystość poświęcenia sztandaru", która odbędzie się pod patronatem Konsulatu Generalnego RP w Opatowie we wtorek 12 bm. Program: 12.00 - złożenie kwiatów pod tablicą J. Piłsudskiego w Jabłonkowie, 14.00 - nabożeństwo ekumeniczne oraz poświęcenie sztandaru KPK w Kościele Rzymskokatolickim w Alejach, 15.00 - złożenie kwiatów pod pomnikiem na Konteszyfcu, 18.00 - spotkanie towarzyskie w sali hotelu "Piast".

OUTY - Zarząd MK PZKO serdecznie zaprasza swych członków i sympatyków na zebranie z okazji MOKIP w piątek 8 bm. o godz. 15.00 do Domu PZKO w Gutach. W programie: wystawa i sprzedaż polskich książek, projekcja F. Szopy pt.: "Śleniewicz i jego twórczość", wystąpienie MUDR Dudyasa - dyrektora przydanego szpitala w Trzyńcu-Podlesiu o warunkach leczenia w wyżym wymienione placowce. Po zebraniu zabawa towarzyska.

● TV Local Stawowa

28. kanał Premiera TV 8. - 14. 11. 1996, godz. 17-18 Program polski: - Rozmowa z młodym historykiem, nauczycielem PSP w Karwinie-Nowym Mieście, Romanem Barochem (po wykładzie "Polska i Europa Środkowo-Wschodnia: próby integracji wczoraj i dziś".

6.00 Euronews, 8.46 Report, 9.30 Studio 6, 12.00 Trzymaj się, 12.30 "Sny zapobiegane, one odnaleziona" (film brytyjski), 13.55 RC - Szwecja (notki na koncert), 16.30 Oko, 16.45 "Najpiękniejsza kobieta na świecie" (film angielski), 18.30 "Współie na podłodze" (komedia francuska), 18.45 Wczoraj na ekranie, 19.53 Szczególny dostęp, 20.00 "Zwolności na zrywającym" (serial dokumentalny), 21.00 "21", 21.30 Czechosłowacja bygodnik filmowy, 21.48 "Umberto D" (film włoski), 23.10 Jazz Klub, 0.10 Aktualności TVS.

PREMIERA TV: 7.00 Programy regionalne, 8.00 Cwiczmy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 "Pytania z kapsułka (telewizyjna)", 12.15 V.I.P. - wpływowe osoby, 12.25 O zwierzętach z K. Cichochem, 12.45 "Kraina oparów" (dokument przyrodniczy), 13.45 O.S., 18.25 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 18.50 Cwiczmy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Tamo, 18.10 "Cagny i Lacey" (serial), 19.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzta basenu Morza Śródziemnego" (dokument przyrodniczy), 20.00 "Tajemnica rodzinna" (film francuski), 21.05 Akta plus, 22.00 "Diacego" (film czeski), 23.30 Aktualności dnia, 23.40 "Rzeka nadziei" (serial), 0.30 Telezakupy.

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 7 LISTOPADA

NOVA: 6.00 Śniadanie z Nową, 8.30 "Tawerzda Sagarne" (film franc.), 11.30 "Tajemnica naszego świata" (z cyklu National Geographic), 12.15 "Melrose Place II" (serial), 13.00 "M.A.S.H." (serial), 13.25 "Miodzi i niespokojny" (serial), 14.10 "Tak plynie czas" (serial), 14.55 "Helena i jej chłopcy" (serial), 15.25 "MacGyver" (serial), 16.26 "Szczęśliwy Luke" (serial), 17.25 "Akta X" (serial), 18.15 Zaryzykuj (telewizyjna), 18.45 Karuzela (telewizyjna), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Dallas" (serial), 20.50 Nowa Bingo, 21.55 "M.A.S.H." (serial), 22.20 Właśnie dziś, 22.25 "Szczęść z Alcatraz" (film USA), 0.05 "Dziennik czarowych pantofelów" (serial erotyczny).

TC 1: 6.00 Studio 6, 8.30 "21", 9.00 Wiadomości, 9.05 Mini - maxi, 9.55 Z wzięta w ZOO, 10.00 "Taksówka" (serial), 10.50 Videostop (telewizyjna), 11.30 Genus, 11.45 Oczwroderzenia, 12.00 Wiadomości, 12.05 Kultura '96, 12.20 Klub Szwercera, 12.50 Klub Przyrodników Dłuchych, 13.20 Ratuś się, kto może, 13.40 Poradnik obywateli, 14.00 Odyssea Cousteaua, 14.55 Śpiewnik domowy, 15.00 "Bałka o testyście" (bałka), 16.00 Wiadomości, 16.05 "Nowe przygody Czarnej Błyszawicy" (serial), 16.55 Aerobik z Barą, 17.00 Magion, 17.50 Wczorzytnia, 18.00 Prognoza pogody, 18.05 Raport, 18.20 "Okavango" (serial), 19.10 Wczorzytnia, 19.30 Wydarzenia, pogoda, 19.35 Bratni, poradni, sekundy, 20.00 "Zawiedowa stacy" (komedia czeska), 21.35 Tacy byśmy, dobrzy rodacy, 22.00 Wiadomości, 22.10 Interview z przyzwydanem V. Havem, 22.45 i znów "Zebraćka opera", 23.40 Magazyn polscy, 24.00 "Policynia służba wynowocza" (serial, 17).

TC 2: 6.00 Euronews, 8.46 Report, 9.30 Studio 6, 12.00 Trzymaj się, 12.30 "Sny zapobiegane, one odnaleziona" (film brytyjski), 13.55 RC - Szwecja (notki na koncert), 16.30 Oko, 16.45 "Najpiękniejsza kobieta na świecie" (film angielski), 18.30 "Współie na podłodze" (komedia francuska), 18.45 Wczoraj na ekranie, 19.53 Szczególny dostęp, 20.00 "Zwolności na zrywającym" (serial dokumentalny), 21.00 "21", 21.30 Czechosłowacja bygodnik filmowy, 21.48 "Umberto D" (film włoski), 23.10 Jazz Klub, 0.10 Aktualności TVS.

PREMIERA TV: 7.00 Programy regionalne, 8.00 Cwiczmy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 "Pytania z kapsułka (telewizyjna)", 12.15 V.I.P. - wpływowe osoby, 12.25 O zwierzętach z K. Cichochem, 12.45 "Kraina oparów" (dokument przyrodniczy), 13.45 O.S., 18.25 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 18.50 Cwiczmy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Tamo, 18.10 "Cagny i Lacey" (serial), 19.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzta basenu Morza Śródziemnego" (dokument przyrodniczy), 20.00 "Tajemnica rodzinna" (film francuski), 21.05 Akta plus, 22.00 "Diacego" (film czeski), 23.30 Aktualności dnia, 23.40 "Rzeka nadziei" (serial), 0.30 Telezakupy.

PIĄTEK 8 LISTOPADA

NOVA: 6.00 Śniadanie z Nową, 8.30 "Dallas" (serial), 9.20 "Nowa Gala" (serial dot.), 10.10 "Mała, młodzi, jeszcze młodzi" (komedia USA), 11.35 Sportbuzni, 12.20 "Melrose Place II" (serial), 13.05 "M.A.S.H." (serial), 13.30 "Miodzi i niespokojny" (serial), 14.15 "Tak plynie czas" (serial), 15.00 "Helena i jej chłopcy" (serial), 15.25 "MacGyver" (serial), 16.25 FC Viktoria Pilsno - SK Hradec Krolowej (I liga piżkarska), 18.20 Zaryzykuj (telewizyjna), 18.45 Karuzela (telewizyjna), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Bębny bnia" (kom. franc. kanad.), 21.55 Właśnie dziś, 22.00 "Po tamtej stronie" (serial), 22.20 "Tabu", 23.35 "Strach przychodzi z głębi" (serio-film USA), 0.55 Euronews i antylogia Playbwoy.

TC 1: 6.00 Studio 6, 8.30 "21", 9.00 Wiadomości, 9.05 Mini - maxi, 9.55 Z wzięta w ZOO, 10.00 "Taksówka" (serial), 10.50 Videostop (telewizyjna), 11.30 Genus, 11.45 Oczwroderzenia, 12.00 Wiadomości, 12.05 Kultura '96, 12.20 Klub Szwercera, 12.50 Klub Przyrodników Dłuchych, 13.20 Ratuś się, kto może, 13.40 Poradnik obywateli, 14.00 Odyssea Cousteaua, 14.55 Śpiewnik domowy, 15.00 "Bałka o testyście" (bałka), 16.00 Wiadomości, 16.05 "Nowe przygody Czarnej Błyszawicy" (serial), 16.55 Aerobik z Barą, 17.00 Magion, 17.50 Wczorzytnia, 18.00 Prognoza pogody, 18.05 Raport, 18.20 "Okavango" (serial), 19.10 Wczorzytnia, 19.30 Wydarzenia, pogoda, 19.35 Bratni, poradni, sekundy, 20.00 "Zawiedowa stacy" (komedia czeska), 21.35 Tacy byśmy, dobrzy rodacy, 22.00 Wiadomości, 22.10 Interview z przyzwydanem V. Havem, 22.45 i znów "Zebraćka opera", 23.40 Magazyn polscy, 24.00 "Policynia służba wynowocza" (serial, 17).

TC 2: 6.00 Euronews, 8.46 Report, 9.30 Studio 6, 12.00 Trzymaj się, 12.30 "Sny zapobiegane, one odnaleziona" (film brytyjski), 13.55 RC - Szwecja (notki na koncert), 16.30 Oko, 16.45 "Najpiękniejsza kobieta na świecie" (film angielski), 18.30 "Współie na podłodze" (komedia francuska), 18.45 Wczoraj na ekranie, 19.53 Szczególny dostęp, 20.00 "Zwolności na zrywającym" (serial dokumentalny), 21.00 "21", 21.30 Czechosłowacja bygodnik filmowy, 21.48 "Umberto D" (film włoski), 23.10 Jazz Klub, 0.10 Aktualności TVS.

PREMIERA TV: 7.00 Programy regionalne, 8.00 Cwiczmy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 "Diacego" (film czeski), 12.00 "Zadzwyczajna olimpiada" (dok. przyrod.), 13.25 O.S., 18.25 "Pienizce poculunki" (serial francuski), 18.50 Cwiczmy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Tamo, 18.10 "Cagny i Lacey" (serial), 19.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzta basenu Morza Śródziemnego" (dok. przyrod.), 20.00 "Tajemnica rodzinna" (film francuski), 21.05 "Amazoni na Kieży-zo" (kom. USA), 23.00 Aktualności dnia, 23.10 "Sypian ze swoim mordercą" (film niemiecki), 0.30 Telezakupy.

● POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 7 LISTOPADA

PROGRAM 1: 6.00 Kawa czy herbata?, 8.00 "Moda na sukces" (serial), 8.20 Muzyczna Jedynka, 8.30 Wiadomości, 8.40 Bractwo przygody i zabawy, 9.05 Gimnastyka bez igrzysk, 9.10 Mama i ja (tu i tamy 3-16ka), 9.25 Domes przedzielnki, 9.50 Porowamymy o dzieciach, 10.00 "Cagny i Lacey" (serial), 11.00 Gotowanie na ekranie (magazyn kulinarny), 11.15 Zielone pogotowie,

11.25 Talo pejaz, 11.45 Windy - lity, 12.00 Wiadomości, 12.10 Agrozbiens (rolniczy pr. inf.), 12.20 Magazyn Rolnictwa, 12.40 Portul (magazyn finansowy), 13.05 Telewizyjny filmowy, 13.25 Inna Polska Nawa, 13.50 "Ucieczka z Dostoe" (film dok.), 14.20 Wapocierne proza polska, 14.50 Program dnia, 15.00 Wiadomości, 15.10 U siebie, 15.30 "Różowa pantera" (serial arw.),

Ciąg dalszy na str. 6

GŁOS LUDU - Gazeta Polsków w Republice Czeskiej - W wydawnictwie "Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, wydanie: Razia Polowa w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC - Rodzajny kolegium - Redaktor naczelny: Wiesław Bilo, zastępcy red. naczelnego: Henryka Btorna, Bogusław Krzyżanek - Adres redakcji: ul. w czwartek 7 bm. w Bibliotece Miejskiej w Cieszyne (Polska). Spotkanie prowadzi Gustaw Sajdok i Wilhelm Przeczek, wiersze recytuje Karol Suzka. 8 bm. od-

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

Dotychczasowe ze str. 6

- 16.00 "Wielka twórczość małego człowieka" (repor.)
16.25 Muzyczny (j. ang. dla dzieci)
16.30 Magazyn Muzyczny Jedynta
17.00 Teleexpress
17.25 "Kate i Albie" (serial)
18.00 Film
18.30 Credo (magazyn katolicki)
19.00 Wieczornica: "Karolina i jej przyjaciółki"
19.30 Wiadomości
20.10 "Morderstwo" (serial)
20.15 "Dom są zapobieg" (film dok.)
21.50 W centrum uwagi
22.20 Dziennik rządowy
22.30 Papież
23.00 Wiadomości
23.10 Zawsza po 21.
23.40 "Skryżowanie przez las" (film animacji)
1.25 "Ogólny widok" (film dok.)

PROGRAM 2

- 7.00 Panorama
7.05 Sporty telegram
7.16 Poranny magazyn Dwójka
7.50 Akademia zdrowia Dwójka
8.00 Program lokalny
8.30 "Dziękuję, kochany mój" (serial)
9.00 Transmisja obrad Sejmu; w przerwie obrad, ok. 13.00 Panorama
14.56 Powtórka
15.00 "Conan-łowca przygód" (serial anim.)
15.25 Akademia zdrowia Dwójka
15.35 Apetyt na zdrowie
16.00 Panorama
16.10 Papieża we polskiej
16.30 5 x 6 - Wyścigi (razem teleturmu)
17.08 Gospodarczy przegląd Dwójka
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.36 Jeden z dziesięciu (teleturmu)
18.05 Bez zezwolenia: Marian Krzaklewski
19.35 Klub Pana Ryśa (r. dla dzieci)
20.00 Pytania o Polskę: Państwo i wartości
21.00 Panorama
21.30 Sport telegram
21.38 Hala meczowa
21.48 "Rzeka nadziei" (serial)
22.40 Spotkania z Leśnikiem Kolektywistom: Koloriory
22.55 Roland Topor: "Zima pod stołem" (teatr)
23.00 Panorama
3.00 Wśród wianów sobie żyć.

TELE 3

- 6.00 "Kół Anzi i Rycerza Ostrzępłego Słońca" (serial anim.)
6.30 "Zewszczęta z przegiętego śmiechu" (serial)
7.50 TV Polonia, 8.40 Muzyczne promocyje
8.50 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.50 "Droga" (serial), 12.00 Aktualności, 12.05 "Dr Dąbrowski" (serial), 13.00 "Obietnica" (serial dok.), 13.30 "Kandydat Boga" (film dok.), 14.20 Rock Inwazja, 14.30 Zgadnia (teleturmu), 15.00 Aktualności, 15.06 Program dnia, 15.10 "Szczeciński" (serial anim.), 15.25 "Roger Odrozłowiec" (serial anim.), 15.30 "Pechowa rodzinka" (serial anim.), 15.55 "Karyna wyjeżdża" (serial), 16.30 Dział w Teledzięk, 16.48 Odrozłowiec, 17.00 Dział w Teledzięk (magazyn medyczny), 17.30 Dobrejście Chorzelej (serial), 17.50 Portrety mek, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Mia Celestina" (serial), 18.15 Wędzlarz z TV Katowice, 18.45 Golik dnia, 20.00 Młodzi profesora Simona (serial), 21.00 Gramofon (r. muz.), 21.45 Promocja Teledzięk, 21.50 Program na piątek, 22.00 Aktualności, 22.15 "Droga" (serial), 22.15 Portrety, 22.45 Lista przebojów, 6.15 Gaudes Mater (festiwal muzyki sakralnej) Częstochowa, 1.00 "Zakręty historii" (serial dok.), 1.30 Film dok., 2.00 "Szarada" (film USA), 3.00 "Głód" (film USA), 5.00 Film dok., 5.30 Program rozrywkowy.

POLSAT

- 6.00 "Starzy i Młodzi" (serial), 7.00 Poranek z Polsatem, 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polscy graficy, 8.15 Klub Fitness Woman, 8.30 "Czarodziejka z kasybek" (serial anim.), 9.00 "MacOyver" (serial), 10.00 "Zar młodość" (serial), 11.00 "Arnolf" (serial), 12.00 Jędrzejko (magazyn religijny), 12.30 Piac Świąteczny 4 (r. dla dzieci), 13.00 P.M.A. GRAJMY, 14.00 Motowiadomości, 14.30 Link Journal (magazyn muzyki), 15.00 HALOGRAJMY, 16.20 YaiYeYai, 16.30 "Uroczyny" (serial anim.), 16.00 Informacje, 16.15 Nie tylko dla dam, 16.45 Magazyn, 17.10 Kalambrzy, 17.40 "Skryżowanie", 18.10 "Świat według Bundy" (serial), 18.40 Mówi zaniek - komentarz polityczny, 19.00 Informacje, 19.00 "Drużyna A" (serial), 19.50 Losowania LOTTO, 20.00 "Nauzyszczy" (serial), 21.00 "Starzy i Młodzi" (film USA), 22.00 Informacje i biznes informacja, 22.30 Polityczny grafik, 22.30 "Uroczyny San Francisco" (serial), 23.30 Szuka informacja, 23.55 4 x 4 (magazyn motoryzacyjny), 0.30 "Zar młodość" (serial).

PIĄTEK 8 LISTOPADA

- PROGRAM 1:
6.00 Kawa czy herbata?
8.00 "Muda na sukces" (serial)
8.20 Muzyczna Jedynta
8.30 Wiadomości
8.40 Rzydy dżed, czyli pajdokobra
9.06 Gimnazjka: Kręgotki - Idź do szkoły
10.00 "Mama i ja" (r. dla mamy i 3-letka)
9.25 Dniem przedzieł: Przewodnik honoru życia
10.06 "Znak Ryby" (serial)
11.00 Kalendarz Pani Donny

- 11.30 Opowiedz o smakach herbata
11.30 Pierwsze kroki pod kostem
11.45 Kamienie z łaj i nie z łaj ziemi
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (rozprawy pr. informacyjnej)
12.20 Magazyn Motowai
12.40 Klub samolotowy serce
12.55 "Aukcja" (teleturmu o sztuce)
13.25 Kwidrina na kawę
13.40 Życ w rodzinie i przyrodzie
13.50 Austria pokolem Telewizji Edukacyjnej
14.00 Program dnia
15.00 Wiadomości
15.10 Matężniwo doskonałe - Nażza
15.30 "Tajemniczy świat Aleksandry" (serial)
16.00 Dla dzieci Cuchcia
16.25 Muzyczny (j. ang. dla dzieci)
16.30 Dla młodych widzów Decyzje
17.00 Teleexpress
17.25 "Tata, a Marcin powiedział..." - Koniec dla doctóra
17.35 Głosnik (tygodnik kulturalny)
17.55 Bezpieczniej
18.10 Ranka w cieniu (zabawa quizowa)
19.00 Wieczornica: "Smurfy"
19.30 Wiadomości
20.00 "Marz Radetzky'ego" (film austriacko-niemiecki, Z)
22.30 W centrum uwagi
23.10 Gwiazda
23.15 Wiadomości
23.25 Publicystyka kulturalna
24.00 Nocny Klub Jedynta
1.05 "Soboty z dżed" (film meksykański).

PROGRAM 2

- 7.00 Panorama
7.05 Sport telegram
7.16 Poranny magazyn Dwójka
7.50 Akademia zdrowia Dwójka
8.00 Program lokalny
8.30 "Panie chaty" (serial)
9.00 Transmisja obrad Sejmu; w przerwie obrad, ok. 13.00 Panorama
14.56 Powtórka
15.00 "Przewidy przyrody Profesora Thompsona" (serial anim.)
15.25 Akademia zdrowia Dwójka
15.36 "Artysta czasu jesieni" - Tadeusz Kwaśniewski (film dok.)
16.00 Panorama
16.10 Wokół nas: Podaj łapę
16.35 Jeden na jeden
16.55 Instalacja (r. dla młodzieży)
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Wamaj (teleturmu)
18.05 Tęsie Węże kulony: Henryk Tomaszewski
19.40 lat meklo
19.50 Paragon (zł. dla młodzieży)
20.00 Bahycy Festiwal Piękności Karłowiem
21.00 Panorama
21.30 Sport telegram
21.40 "Powder - portret Stalina" (serial dokumentalny, 1/5)
22.30 Rozwiązanie konkursu "Audiotek"
22.40 "Martin Beck: Złoty policjant" (serial)
0.15 Panorama
0.25 Lamenty nocne.

TELE 3

- 6.00 "Sieroci" (serial), 6.30 "Dery Crokciak" (serial), 7.00 TV Polonia, 8.40 Muzyczne promocyje, 9.00 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.05 "Namiętność" (teleturmu), 11.40 Muzyczne promocje, 12.00 Aktualności, 12.05 "Melodie profesora Simona" (serial), 13.00 "Zakręty historii" (serial dok.), 13.30 "Wędzlarz z TV Katowice" (r. muz.), 14.20 Muzyczne promocje, 14.30 Co z niego wyrobie (r. dla rodziców), 15.00 Aktualności, 15.06 Program dnia, 15.10 "Baklowe trojczki" (serial anim.), 15.40 "Nowe odkrycia" (serial popularnauk.), 16.00 "Pochodnia" (serial), 16.30 Dział w Teledzięk, 16.45 Lista przebojów, 17.00 Pani domki (magazyn muzyki), 17.30 Ślad po bukiem, 17.45 Aktualności gospodarcze, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Mama Celeste" (teleturmu), 19.15 Obserwatorium (r. public.), 19.45 Z planu filmowego (reportaż), 20.00 "Karkas" (serial), 20.50 "Nauzyszczy" (serial dok.), 21.45 Lista przebojów, 21.50 Program na sobotę, 22.00 Aktualności, 22.15 "Namiętność" (teleturmu), 22.30 100 % Live, 24.00 Noc z TV Katowice, 2.00 "Bespokołci" (serial), 3.00 Film dokumentalny, 3.30 "Opcyjnie i synowie" (film USA), 5.00 Pasa rok 2000 (serial popularnauk.), 5.45 Lista przebojów.

POLSAT

- 6.00 "Nauzyszczy" (serial), 7.00 Poranek z Polsatem, 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polscy graficy, 8.15 Klub Fitness Woman, 8.30 "Uroczyny" (serial anim.), 9.00 "Drużyna A" (serial), 10.00 "Zar młodość" (serial), 11.00 "Arnolf" (serial), 12.00 Klip Klaps (nagm. lista przebojów), 12.30 Wrażliwości (r. dla młodzieży), 13.00 Nie tylko dla dam, 13.30 Magazyn, 14.00 Szuka informacja, 14.30 Portret pamięciowy, 14.50 HALOGRAJMY, 15.20 YaiYeYai, 15.50 "Czarodziejka z kasybek" (serial anim.), 16.00 Informacje, 16.15 Kuba zaprasza, 16.45 Klub Satynkowy (r. rozryw.), 17.10 Kalambrzy, 17.40 "Skryżowanie" (serial), 18.10 "Świat według Bundy" (serial), 18.40 Mówi zaniek - komentarz polityczny, 18.45 Informacje, 19.00 "MacOyver" (serial), 19.50 Losowania LOTTO, 20.00 "Zaginiony" (serial), 21.00 "Dziwny bar" (serial), 22.00 Informacje i biznes informacja, 22.30 Polityczny grafik, 22.30 Biznes tydzień, 22.45 "Miska smierci" (film USA), 0.25 Playboy, 1.28 "Zar młodość" (serial)
Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

WYRAŻNA POPRAWA DWYJAZNYCH LOKAT PRZED POLMETKIEM
Festiwal bramek w Karwinie

W przedostatniej kolejce piłkarskiej dywizji samolotowy nasz drużyny same zwycięstwa, poprawiając swoje pozycje o 3-4 punkty...

M. ALBRECHTZE - BYSTRZYCA 1:2 (1:0). Zwycięstwo formy potężniejsi pilkarzy z rzutu na bramkę...

SMIŁOWICE - PUNKT
ROZORYNY POWIAT F-1 w piłce nożnej: Przyno - Ryniszcz 3:2, Smółczyna - Lhotka 3:0...

(po omiarze NAWISIA) 8:2. min. Minikół 8:0. A waga w ciągu 20 minut 11 polowy z 5 bramek...

NA ME KOBIEI w podnoszeniu ciężarów w Przedsławiu ustatu Ester Czeka z Bogumią 3 rekordy RC w kat. do 46 kg...

POLSKA - WĘGRY 4:2. Ostatni mecz grupy A superligi europejskiej tenisa stołowego rozegrano we wtorek w Gdańsku...

golek, lecz z 32. Tychwiny z 16-m rzutu wolnego ponad murzem wyrównał. W pol obronę...

NA ME KOBIEI w podnoszeniu ciężarów w Przedsławiu ustatu Ester Czeka z Bogumią 3 rekordy RC w kat. do 46 kg...

LIGA PIŁKARSKA: BANK HAWERZÓW - DUKLA PRAGA 0:2 (0:1). Na zwycięstwo mecz 14. kolejki rozegrano już wtorek...

W ostatnich minutach...

LIGA HOKEJA: N. JYCZYŃ - ORLOWA 3:1 (1:1, 2:1, 3:1). Spotkanie odwojowych rywali...

przyniósł efektu; natomiast po powrocie ukaranego zawodnika znakomialszy na 10 sekund przed końcem (po puści) bramki 6 gola...

na samą bramkarzem Mateuszem 11. (6). - Piłkary z rzutu karnego (szczęśliwie odwołano)...

JESIENNE OSTATKI • ZABŁOCIE W DNI • WIERZNIOWICE MISTRZEM JESIEŃ
Kalejdoskop śląskiego futbolu

MISTRZOSTWA ŚFZ: Wędrzyn - Dzielonowice 1:1 (0:1). Remis jest sukcesem gospodarzy...

Wynik jest wszakże dla gości zbyt surowy. Transportowy mek fanatycznie start: 2 min. Hokej (1:0) - najlepszy na boisku...

powodu tego staru boiska z Werzłoby z Bogumią. Kolejność bramek: 2. Maru 1:0, Koch (z dobru) 1:1, 15. Głebok (ok. 10 sek. 1:2, 44. Hanu (z karnego) 2:2, 56. Głebok 3:2...

Table with 2 columns: Rank, Team Name, Goals, Points. Lists teams like Wędrzyn, Dzielonowice, etc.

Table with 2 columns: Rank, Team Name, Goals, Points. Lists teams like Moraw Odrzydzów, Sokół Szczępanowice, etc.

Table with 2 columns: Rank, Team Name, Goals, Points. Lists teams like Sokół Wierznowice, Lokom Piotrowice, etc.